

Ο Ριχάρδος ΙΙΙ του Σαίκσπηρ και το Κοναέρτο του Μπάρ στο Βασιλ. Θέατρο

Όταν γράφει κανείς σε λογοτεχνικό περιοδικό που δεν είναι τουλάχιστο εβδομαδιαίο, δε μπορεί να ναι ποτέ επίκαιρος, ούτε να τ'απροφταίνει όλα, προπαντός φέτος που η θεατρική κίνηση άρχισε μ'έναν πραγματικό όργασμό. Γι'αυτό, αναγκαστικά, θα δώσουμε σύντομα τις έντυπώσεις μας, για να μην παραλείψουμε κανένα από τα κυριότερα έργα που δόθηκαν.

Και πάλι ένα έργο του Σαίκσπηρ άνοιξε το χειμερινό ρεπερτόριο του Βασιλικού μας θεάτρου, ανεβασμένο, σύμφωνα με την ώραία παράδοση που έχει δημιουργήσει, μ'έξαιρετική επιμέλεια και φροντίδα. Τρεις παράγοντες, κυριότερα, συνετέλεσαν στην επιτυχία αυτής της παράστασης, πλάι σε δευτερεύοντες άλλους... Ο σκηνοθέτης που τη ρύθμισε με την πειθαρχία και την επιμέλεια που διέπει όλη την εργασία του κ. Ροντήρη κι'έκαμε όλους να κατανοήσουν το πνεύμα του έργου, ο πρωταγωνιστής που έδημιούργησε πάλι έναν άξεχαστο τύπο που θα μείνει ιστορικός στις Σαίκσπηρικές παραστάσεις—ο κ. Μινωτής, όχι μόνο κατανόησε σωστά τον πολύπλοκο, όσο κι'αν φαίνεται απλός στην κακία και στην εύφαιτα του, αυτό τύπο, μα και τον έδωκε έντονα, δημιουργικά, κυριαρχώντας απόλυτα στο θέμα, και δαμάζοντας κάθε λεπτομέρεια φυσική και ψυχική του πολύπλευρου αυτού χαρακτήρα—κι'ο μεταφραστής που μ'ας έδωκε το Σαίκσπηρ μ'όλη την πνοή, τη χάρη και τη δύναμη του κειμένου, σ'έναν ποιητικότερο Έλληνικό λόγο, και σε μιá ολοζώντανη θεατρική δημιουργία... Είναι από τις καλύτερες μεταφράσεις του Σαίκσπηρ ή ώραία αυτή εργασία του κ. Καρδαίου. Δεν ξέρεις τί να πρωτοθαυμάσεις, την άρμονική γλώσσα, τη ζωντάνια του διαλόγου που δόθηκε με τη συντομία του Άγγλικού κειμένου, ή την ποιηση και τη θροσιά που κάνει την ελληνική έκφραση σάν πρωτότυπη.

Είναι κρίμα που, αναγκαστικά βέβαια, μ'ας δίνονται τέτοια έργα κουτσουρεμένα... Όσο κι'αν έγιναν οι περικοπές με πολλή σύνεση, το έργο έχασε κάτι από την μεταφυσική πνοή που του δίνει ή μορφή της Μαργαρίτας που ήταν μιá προσωποποίηση λίγο της Άρας του άρχαίου θεάτρου... Ένα δυό σκηνές που οι καταδικασμένοι μπροστά στο θάνατο θυμούνται τη δίκαιη κατάρα της (Πράξη ΙΙΙ σκηνή ΙΙΙ, πράξη V σκηνή Ι) και κυριότερα ή τέταρτη σκηνή στην τέταρτη πράξη που, σάν έρινυα ίκανοποιημένη, εμφανίζεται θριαμβευτικά ή ίδια μπρός στις δυό τραγικές μητέρες, κόπηκαν ολότελα κι'έτσι έμεινε σε μιá μόνο εμφάνιση μεσ'στο έργο, ένα πρόσωπο λίγο ξεκάφωτο, χωρίς πολλή σημασία... Είν'ή αλήθεια πώς δε βρήκε και την ανάλογη έρμηνεία κι'έτσι χάθηκε ολότελα ή υποβλητική αυτή μορφή της Σαίκσπηρικής τραγωδίας. Δίπλα στον κ. Μινωτή, ξεχώρισε, με την έξαιρετική πάντα τέχνη και πλαστικότητα του, ο κ. Γληνός στο ρόλο του Βούκιγχαμ'μά κι'οι περισσότεροι άλλοι ήθοιοι κράτησαν καλά τους μικρούς μάλλον ρόλους των. Μόνο τα γυναικεία πρόσωπα, αν έξαιρέσουμε τη δημιουργία της κ. Άλκaiου στο ρόλο της

μητέρας του Ριχάρδου, υστέρησαν, αν και ή κ. Μουστάκα κι'ή κ. Μανωλίδου έκαμαν ό,τι μπόρεσαν σε ρόλους που δεν τους ταίριαζαν πολύ.

Τό σκηνικό με τις εύκολες αλλαγές του, τ'α κοστουμία με την ιστορική τους ακρίβεια και τη χρωματική αρμονία που χαρακτηρίζει πάντα την εργασία του κ. Φωκά, ήσαν επίσης από τους παράγοντες της επιτυχίας του έργου.